

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2016. gada 13. jūnijā
(OR. en)

9230/16

ECOFIN 470
UEM 216
SOC 334
EMPL 230
COMPET 304
ENV 349
EDUC 205
RECH 196
ENER 212
JAI 460

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	9144/16 ECOFIN 435 UEM 185 SOC 299 EMPL 195 COMPET 272 ENV 316 EDUC 172 RECH 164 ENER 177 JAI 422 - COM(2016) 347 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Zviedrijas 2016. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2016. gada konverģences programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2016) 347 *final*.

PADOMES IETEIKUMS

(...)

**par Zviedrijas 2016. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par
Zviedrijas 2016. gada konverģences programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2015. gada 26. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2016. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2016. gada 17.–18. martā. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011, 2015. gada 26. novembrī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Zviedrija bija minēta to dalībvalstu vidū, kurām paredzēts veikt padziļinātu pārskatu.
- (2) 2016. gada ziņojums par Zviedriju tika publicēts 2016. gada 26. februārī. Tajā tika izvērtēti Zviedrijas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenots Padomes 2015. gada 14. jūlijā pieņemtais konkrētai valstij adresētais ieteikums, un Zviedrijas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļinātais pārskats saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisija 2016. gada 8. martā iepazīstināja ar padziļinātā pārskata rezultātiem. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Zviedrijā ir makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrētāk, liels un pieaugošs māsaimniecību parāds apvienojumā ar augstām un pieaugošām mājokļu cenām pozitīvas kredītu plūsmas apstākļos ir pamatā haotiskas korekcijas riskiem ar sekām reālajai ekonomikai un banku nozarei. Makroprudenciālajā jomā ir veikti politikas pasākumi, kas tomēr joprojām var būt nepietiekami. Politikas nepilnības saglabājas ar mājokļiem saistīto nodokļu, hipotēku amortizācijas, mājokļu piedāvājuma funkcionēšanas un īres tirgus jomā.

- (3) Zviedrija 2016. gada 28. aprīlī iesniedza savu 2016. gada valsts reformu programmu un 2016. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (4) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi iekļauti Eiropas strukturālo un investīciju fondu 2014.–2020. gadam plānošanā. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ³ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerattiecību nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Komisija ir sniegusi papildu informāciju par to, kā tā izmantos šo noteikumu norādēs par to pasākumu piemērošanu, kuri saista Eiropas strukturālo un investīciju fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.
- (5) Uz Zviedriju pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa. Valdība savā 2016. gada konverģences programmā plāno panākt, lai nominālā balance būtu -0,4 % no IKP, un arī turpmāk visā programmas periodā izpildīt vidējā termiņa budžeta mērķi, proti, panākt strukturālo deficītu 1 % apmērā no IKP. Saskaņā ar konverģences programmu sagaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP 2016. gadā noslīdēs līdz 42,5 % un turpinās samazināties līdz 39,1 % 2019. gadā. Šo budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs līdz 2016. gadam ir ticams un vēlākajam laikam – piesardzīgs. Pamatojoties uz Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, sagaidāms, ka strukturālā balance 2016. gadā būs -0,5 % no IKP un 2017. gadā -0,9 % no IKP, tātad virs vidējā termiņa budžeta mērķa. Iespējamās novirzes nākotnē tiktu izvērtētas, ņemot vērā prasību, lai strukturālā balance joprojām atbilstu vidējā termiņa budžeta mērķim. Pamatojoties uz konverģences programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka Zviedrija kopumā ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (6) Mājsaimniecību parāda līmenis Zviedrijā ir ļoti augsts, un pēdējo desmit gadu laikā tā pieauguma tempi ir bijuši vieni no ātrākajiem Savienībā. Mājsaimniecību parāda attiecība pret gada izmantojamo ienākumu 2015. gadā saskaņā ar *Riksbank* (Zviedrijas centrālās bankas) aplēsēm bija 175 % un attiecībā pret IKP tas veidoja 87 %. Ņemot vērā salīdzinoši zemos īpašuma nodokļus un augsto nodokļu atskaitījumu no hipotekārajiem procentu maksājumiem, Zviedrijā ir viens no lielākajiem nodokļu stimuliem mājokļu iegādei Savienībā.
- Mājsaimniecību parādsaistību augstais līmenis apdraud makroekonomikas stabilitāti. Valdība ir veikusi dažus pasākumus, lai ierobežotu mājsaimniecību parādsaistību līmeni, tostarp parlaments 2016. gada 23. martā pieņēma tiesību aktu ar mērķi noteikt obligātas amortizācijas prasības jauniem hipotekārajiem aizdevumiem. Šā svarīgā pasākuma pieņemšana būtiski aizkavējās, jo tika izvirzīti jautājumi par Zviedrijas makroprudenciālās uzraudzības iestādes juridiskajām pilnvarām ieviest šo prasību. Pastāv risks, ka turpmākie pasākumi, kuri būs vajadzīgi Zviedrijas pieaugošās nelīdzsvarotības novēršanai, varētu līdzīgā kārtā aizkavēties, ja vien netiks pārskatīts tiesiskais regulējums par makroprudenciālās uzraudzības iestādes uzdevumiem. Visbeidzot, valdība nav veikusi nekādus pasākumus, lai pielāgotu fiskālos stimulus, piemēram, samazinot nodokļu atskaitījumu no hipotekārajiem procentu maksājumiem vai pārskatot īpašuma nodokļus.

- (7) Zviedrijas mājokļu tirgus joprojām ir potenciāls nestabilitātes avots. Mājokļu cenas pēdējo 20 gadu laikā ir gandrīz nepārtraukti pieaugušas, jo īpaši Stokholmas un Gēteborgas aglomerācijās. Mājokļu cenas turpina pieaugt, un to veicina ne vien spēcīgi ekonomikas pamatfaktori, piemēram, izmantojamā ienākuma pieaugums, bet arī strukturālas nepilnības mājokļu tirgū. Mājokļu piedāvājumu kavē esošo mājokļu neefektīva izmantošana, augsta īres maksu uzraudzības pakāpe, vāja konkurence būvniecības nozarē, nepietiekama zemes pieejamība jaunai būvniecībai un ilgstošas un sarežģītas plānošanas procedūras. Esošā sistēma, saskaņā ar kuru uzliek darījuma nodokli kapitāla pieaugumam, kas gūts nekustamo īpašumu pārdošanā, ierobežo jau pieejamo mājokļu efektīvākas izmantošanas potenciālu. Strukturālo nepilnību rezultāts ir nepietiekami ieguldījumi mājokļos un plaši izplatīts mājokļu trūkums, un tās veicina mājokļu cenu nepārtrauktu pieaugumu. Mājokļu trūkums un nepieejamība cenu ziņā ierobežo arī darba tirgus mobilitāti un ir šķērslis efektīvai integrācijai darba tirgū. Valdība ir veikusi dažus pasākumus, tostarp ir ticis palielināts publiskais finansējums ieguldījumiem mājokļu nozarē un vienkāršotas dažas plānošanas procedūras. 2015. gada decembrī izmeklēšanā par konkurenci būvniecības nozarē tika ierosināti vairāki iespējamie pasākumi, piemēram, pārredzamības palielināšana valsts mājokļu līgumu jomā. Tomēr valdība nav panākusi virzību īres tiesību noteikšanas sistēmas reformēšanā.
- (8) Neraugoties uz salīdzinoši labajiem ieguldījumu rādītājiem, Zviedrija saskaras ar problēmām, kurām var būt negatīva ietekme uz valsts ilgtermiņa konkurētspēju. Jo īpaši strukturālas nepilnības mājokļu tirgū kavē ieguldījumus šajā jomā. Ieguldījumi infrastruktūrā, lai uzlabotu savienojamību pilsētu teritorijās un starp tām, ir nepietiekami, ņemot vērā mājokļu trūkuma radītos šķēršļus.

- (9) Saskaņā ar Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas (*PISA*) pētījumu Zviedrija pēdējo desmit gadu laikā ir piedzīvojusi no visām ESAO valstīm viskrasāko lejupslīdi 15 gadus vecu jauniešu izglītības rādītāju ziņā, un šobrīd tā nerasniedz ne ES, ne ESAO vidējo līmeni. Skolu izglītības rezultātu pasliktināšanās rada spiedienu uz Zviedrijas ilgtermiņa konkurētspēju un spējām inovācijas jomā. Būtiska snieguma atšķirība starp studentiem ar migrantu izcelsmi un bez migrantu izcelsmes vēl pastiprina problēmas izglītības jomā. Šai atšķirībai ir jāveltī īpaša uzmanība, ņemot vērā lielo skaitu nesen ieceļojušo gadus jauno migrantu, kuri integrējami izglītības sistēmā. Neskaidrie skolu finansēšanas mehānismi apvienojumā ar nesistemātisko uzraudzību par finansējuma izmantošanu dažādos skolu sistēmas līmeņos kavē līdzekļu efektīvu izmantošanu. Valdība ir darījusi pieejamu papildu finansējumu, lai uzlabotu skolēnu sekmes un vienlīdzību izglītības jomā, un veic pasākumus, lai nesen ieradušos migrantus integrētu izglītības sistēmā.
- (10) Pēdējā gadā piedzīvotais lielais bēgļu pieplūdums ir saistīts ar dažādām sociālajām un ekonomiskajām sekām Zviedrijai. Lai gan īstermiņā bēgļu pieplūdums palielinās publiskos izdevumus un radīs papildu iekšzemes pieprasījumu, tādējādi palielinot IKP, vidēja termiņa ietekme uz nodarbinātību un izaugsmi ir atkarīga no bēgļu veiksmīgas iekļaušanas darba tirgū un sociālās integrācijas, tostarp ar izglītības atbalstu. Šis jautājums ir viena no politiskās darba kārtības prioritātēm gan ES, gan dalībvalstu līmenī un tiks rūpīgi uzraudzīts un analizēts, tostarp 2017. gada ziņojumā par valsti.
- (11) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Zviedrijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2016. gada ziņojumā par valsti. Tā ir arī izvērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Zviedrijai adresētiem ieteikumiem. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Zviedrijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jāstiprina ES vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. ieteikumā.

- (12) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un saskaņā ar tās atzinumu ⁴ sagaidāms, ka Zviedrija ievēros Stabilitātes un izaugsmes paktu.
- (13) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. ieteikumā.

⁴ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

1. Novērst mājsaimniecību parāda pieaugumu, pielāgojot fiskālos stimulus, jo īpaši, pakāpeniski samazinot nodokļu atskaitījumu no hipotekārajiem procentu maksājumiem vai palielinot regulārus īpašuma nodokļus. Nodrošināt, lai makroprudenciālās uzraudzības iestādei būtu juridiskās pilnvaras savlaicīgi īstenot pasākumus finanšu stabilitātes saglabāšanai. Veicināt ieguldījumus mājokļos un uzlabot mājokļu tirgus efektivitāti, tostarp ieviešot lielāku elastīgumu īres cenu noteikšanā un pārskatot kapitāla pieauguma nodokļa sistēmu, lai sekmētu mājokļu darījumu pieaugumu.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
